

«Місто – це книга, у якій будь-яка вулиця займає сторінку», – вважав відомий історик М. Погодін. Отже, можемо стверджувати, що Театральна площа – не тільки об'єкт на мапі, – це цікава сторінка книги нашого міста, яка створює його історичне, культурне обличчя, наповнює відповідною, притаманною саме Харкову, атмосферою.

САМОГУБСТВО ЯК ДЕСТРУКТИВНИЙ СПОСІБ РОЗВ'ЯЗАННЯ ВНУТРІШНЬООСОБИСТІСНОГО КОНФЛІКТУ

Савіна М.Р.

Науковий керівник – Зінчина О.Б., канд. соціол. наук, доцент

Внутрішньоособистісний конфлікт розглядається як гостре негативне переживання, викликане тривалою боротьбою структур внутрішнього світу особистості, що відображає суперечливі зв'язки з соціальним середовищем і затримує ухвалення рішення. Серед багатьох способів регулювання і розв'язання таких конфліктів найрадикальнішим є самогубство [1].

За рік в Україні понад 5 тисяч людей скоюють суїцид, на 100 тисяч осіб припадає 22 самогубства. Експерти відмічають, що суїцидальні спроби найчастіше скоюють молоді люди у віці від 14 до 29 років, що у більшості проживають у розвинених промислових районах. Самогубства – друга найбільша причина смертності у віковій групі від 15 до 29 років. На жаль, останні події в українському суспільстві нагадали про актуальність цієї проблеми.

Самогубство, суїцид – свідомо відмова людини від життя, пов'язана з діями, спрямованими на його припинення. Суїцидальна поведінка – поняття більш широке ніж суїцид, воно включає в себе будь-які внутрішні та зовнішні форми психічних актів, які спрямовуються уявленнями про позбавлення себе життя.

Внутрішня суїцидальна поведінка містить у собі думки про самогубство, уявлення, переживання, а також суїцидальні тенденції, серед яких можна виділити задуми та наміри. Суїцидальна поведінка – це не прагнення до смерті, це бажання полегшити страждання. Суїцидальні задуми – це активна форма вияву суїцидальності, тобто тенденція до самогубства, глибина якої збільшується з розробкою плану її реалізації. Обдумуються спосіб, час і місце самогубства.

Засновником суїцидології вважають французького соціолога Еміля Дюркгейма. У своїй праці «Самогубство» [3]., він довів, що самогубство є насправді соціальним фактом – продуктом тих значень, очікувань і угод, які виникають у процесі спілкування людей між собою. Соціолог писав, що особи, які мають потужнішу сітку соціальних

зв'язків, є менше схильними до самогубств, ніж індивіди, які слабо пов'язані з життям груп. Серед атеїстів, самотніх людей або військових набагато більше самогубців у порівнянні з віруючими, сімейними та цивільними особами.

Було б не зовсім правильно вважати суїцид проявом психозу, неврозу або психопатії. Дослідження науковців свідчать, що понад 80% осіб з числі тих, хто скоїв або намагався скоїти самогубство, – це практично здорові люди, що потрапили в гострі психотравмуючі обставини [2]. Метою суїциду є знаходження рішення, він служить виходом з ускладнень, кризи або нестерпної ситуації, якою часто є глибокий довготривалий внутрішньоособистісний конфлікт. Самогубству притаманні непогрішима логіка й доцільність. Завдання суїциду полягає у припиненні свідомості, нестерпного болю як рішення хворобливих і насущних життєвих проблем.

Дією при суїциді є втеча. Втеча відображає намір людини віддалитись із зони лиха. Варіантами втечі є відхід із дому або сім'ї, звільнення з роботи, дезертирство з армії. Амбівалентність як наявність протилежних прагнень на намірів також є типовою для суїцидального мислення. Для самогубства є типовим стан, коли людина одночасно намагається перерізати собі горло та благає про допомогу. Стресором при суїциді є фрустровані психологічні потреби. Суїцид слід розуміти не як безглуздий і необґрунтований учинок, а як реакцію на складний внутрішньоособистісний конфлікт.

Більше половини людей, які скоїли самогубство не мали психічних розладів, за даними Центру з контролю та профілактики захворювань США. Грань між здоровою та хворою психікою є дуже тонкою. І ніхто не знає, якою буде наша реакція під час чи після сильного стресу. Тому нестійкі до стресу люди більш схильні до думок про суїцид. Причиною скоєння суїциду можуть бути втрати близьких людей чи стосунків, кардинальні зміни в житті (раптова евакуація або зміна місця роботи), моральне знущання над людиною (булінг, мобінг), ігнорування, безпорадність, безнадія.

Кожне самогубство – це трагедія, яка торкається сім'ї та суспільства і має довгострокові наслідки. Аби попередити можливість суїциду, треба знати фактори ризику, бути уважним до ознак депресії та внутрішньоособистісних конфліктів, помічати попереджувальні знаки скоєння самогубства та втрутитися до того, коли це може трапитися.

Всебічне вивчення феномена суїциду допоможе розробити нові методи попередження та корекції суїцидальної поведінки. Людина повинна усвідомлювати, що існують інші прийнятні погляди на життєві

обставини, вміти змінювати ставлення до внутрішньоособистісного конфлікту та знати, що завжди можна звернутися по допомогу до фахівців або близьких людей.

Список використаних джерел

1. Агишева Н. К. Внутрличностный конфликт и пути его разрешения. URL: <https://www.uvnpn.com.ua/upload/iblock/a3e/a3ed2ca12f33e2e25b8ef7c91aede6d5.PDF>
2. Внутрличностные конфликты и суицидальное поведение. URL: https://spravochnick.ru/konfliktologiya/vnutrichnostnye_konflikty_i_suicidalnoe_povedenie/
3. Дюргейм Э. Самоубийство. Соц. Этюды, пер. с франц., 1998г., 496с.

ЛЕГІТИМАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ У ПРОВІДНИХ ПОЛІТИЧНИХ СИСТЕМАХ СВІТУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ КОНТЕКСТ

Туз А.С.

Науковий керівник – Михайлова І.О., канд. політ. наук., ст. викладач

Державна влада, оскільки вона спирається на примус, завжди потребує виправдання. У ролі одного із класичних інструментів для легітимації державної влади в суспільстві виступають формальні норми права. Актуальність дослідження проблематики легітимації державної влади пов'язана з тим, що у зв'язку з секуляризацією і детрадиціоналізацією форм сучасного суспільного буття легітимна державна влада вже не може отримати виправдання через посилання на право та традицію, тісно пов'язану з релігією.

В умовах класичної ліберальної демократії доволі поширеним та обґрунтованим є розуміння легітимації державної влади за допомогою двох принципів: принципу прав людини та принципу народного суверенітету. Державна влада легітимна, якщо вона захищає права і свободи індивіда та якщо закони можна розуміти як вираження громадської думки і волі. Такий спосіб легітимації державної влади є дієвим у рамках демократичної правової держави [1]. Але навряд чи зможе цей спосіб зберегти свою силу в епоху глобалізації, коли культурні агломерації кидають виклики демократичним принципам.

Економічна глобалізація і посилення значення транснаціональних корпорацій послаблюють здатність багатьох держав третього світу самостійно регулювати економічний обмін, контролювати торговельні та фінансові потоки. Регулювати дії такого роду політико-національних спільнот, що складаються з колективних суб'єктів з різними культурними традиціями, можуть формальні норми права. Що стосується легітимації через реалізацію ідеї демократії, то вона також виявляється під питанням. Демократія досі здійснювалася тільки в рамках національних держав. Становлення космополітичної демократії